

..raad
..wijz
onder

In onderwijs voorzien bij een aanhoudend lerarentekort

Edith Hooge

Voorzitter Onderwijsraad en Hoogleraar Onderwijsbestuur, TIAS, Tilburg University

onderwijsraad

De Onderwijsraad: wat en wie?

Edith Hooge
Voorzitter

Orhan Agirdag
Raadslid

Gert Biesta
Raadslid

Pieter Huisman
Raadslid

Dominique Majoor
Raadslid

Daisy Mertens
Raadslid

Onafhankelijk adviesorgaan voor regering en parlement, sinds 1919

Adviezen en verkenningen gevraagd én uit eigen beweging. Over onderwijsbeleid en wetgeving; over alle vormen van onderwijs

‘Expert-raad’: raadsleden en voorzitter: **professionele /praktijkexperts en wetenschappers.** Voordracht door onafhankelijke BAC, **benoeming door de Kroon,** benoemingstermijn vier jaar, ‘dakpanconstructie’

Jongerenonderwijsraad

Bureau met raadsadviseurs en ondersteuning

Cor van Montfort
Vice-voorzitter

Susan te Pas
Raadslid

Trudie Schils
Raadslid

Luc Sluismans
Raadslid

Mirjam van Leeuwen
Secretaris

Opbouw

- Behouden van leraren
- Hoofd bieden aan lerarentekort
- Vragen

onderwijsraad

BEHOUDEN

Behouden van leraren

Tijd voor focus

- Baken het werk van leraren gezamenlijk af
- Doordachte werkverdeling
- Gebruik wettelijke ruimte voor eigen keuzes
- Alleen zinvolle administratielast
- Benut externe contacten

Behouden van leraren

Professionele schoolorganisatie

- Interessante, gestructureerde, en plezierige werkomgeving
- Goede faciliteiten
- School als opleidingsplek
- Teamwerk centraal
- Continue professionalisering
- ...

Behouden van leraren

Goed werkgeverschap

- Helderheid en rechtvaardigheid wb aanstelling en functie, belonen, beoordelen, verlof, verzuim, enz.
- Professionele procedures voor ‘welkom en inwerken’ nieuwe collega’s, inductie beginnende leraren, gesprekkencyclus HR, begeleiding en coaching, intervisie en peer-review
- Secundaire arbeidsvoorwaarden
- Mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling en -groei
- Oog voor werk-privé-balans
- ...

onderwijsraad

HOOFD BIEDEN AAN

Hoofd bieden aan lerarentekort

schaarste
schuurt

onderwijsraad

Lerarentekorten zijn hardnekkig, ongelijk verdeeld langs sociaal-economische lijnen, en houden aan.

De tekorten nemen niet af en na 20230 zelfs verder toe.

MPVO heeft Onderwijsraad verzocht: doordenk hoe in onderwijs kan worden voorzien bij een aanhoudend tekort aan leraren.

Schaarste rechtvaardig verdelen

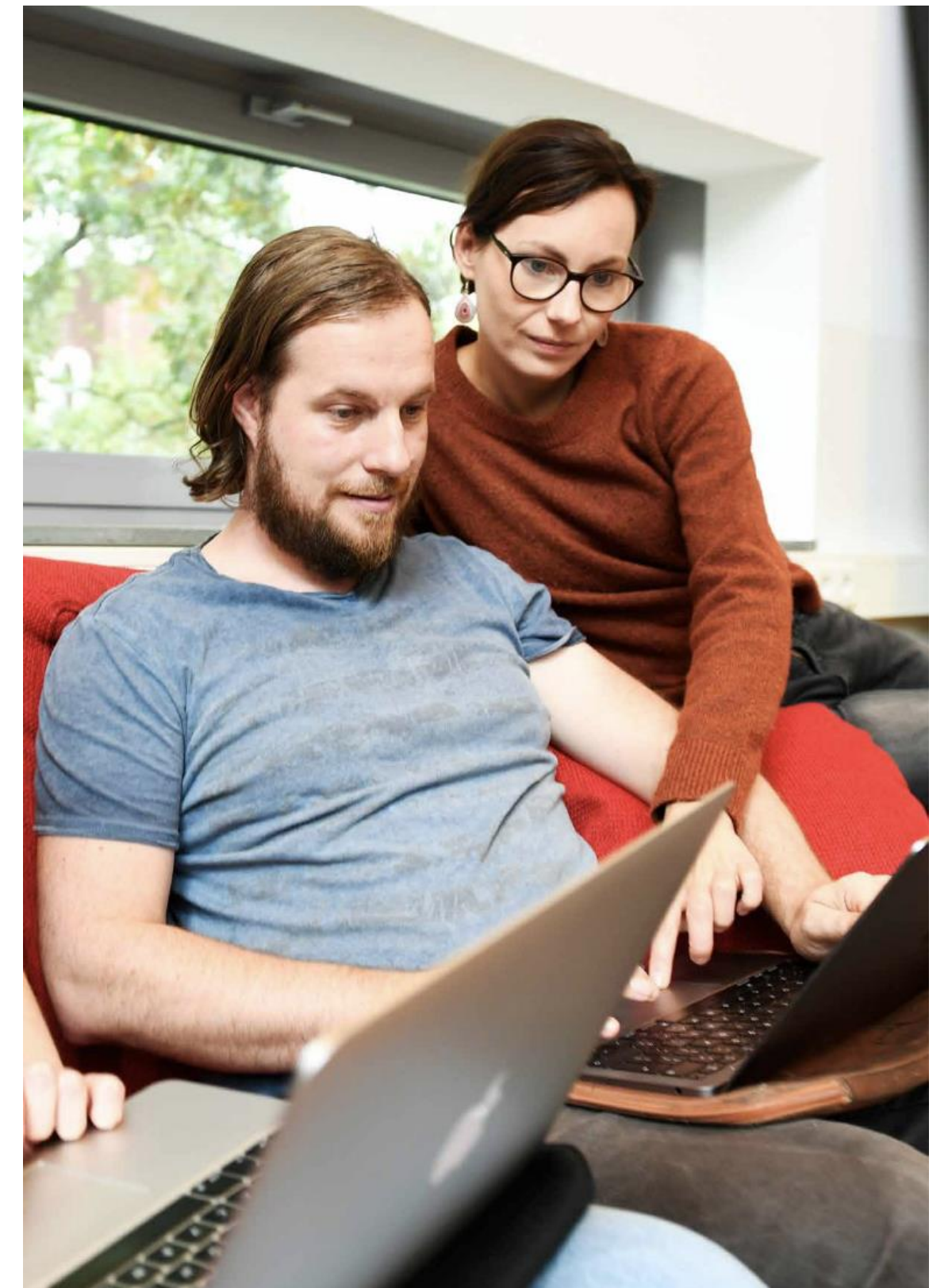
Lerarentekorten mogen geen katalysator zijn van kansenongelijkheid in het onderwijs.

Lerarentekorten mogen niet

- juist sociaal-kwetsbare leerlingen raken;
- alleen probleem zijn van scholen/besturen die ermee worden geconfronteerd.

Nu niet, en de komende jaren niet.

Solidariteit moet leidend zijn bij de ongelijk verdeelde lerarentekorten.

Hoofd bieden aan lerarentekort

Collectieve doelbereiking en
verantwoordelijkheid

Doelbereiking en verantwoordelijkheid van
afzonderlijke schoolbesturen / scholen

Bieden van passend onderwijs, oplossen thuiszittersproblematiek, tegengaan sociale segregatie, voorzien in onderwijs bij krimp, bij leraren- en schoolleiderstekorten, rechtvaardige verdeling tekorten, onderwijs aan vluchtelingenkinderen ...

- Collectieve actie-problemen
- ‘Gratis meelifters’-probleem

Hoofd bieden aan lerarentekort

Leiden zonder macht

BOEGBEELDEN

OLIEMENSJES

PARAPLUDRAGERS

Hoofd bieden aan lerarentekort

Handelingsopties langs twee sporen: 1) onderwijsaanbod en 2) organisatie van het werk in scholen

Implicaties van (combinaties van) handelingsopties voor:

- beroep van de leraar
  - continuïteit en kwaliteit van het onderwijs
  - kansengelijkheid in het onderwijs
- + *geen* handelingsoptie is: inzet digitale technologie

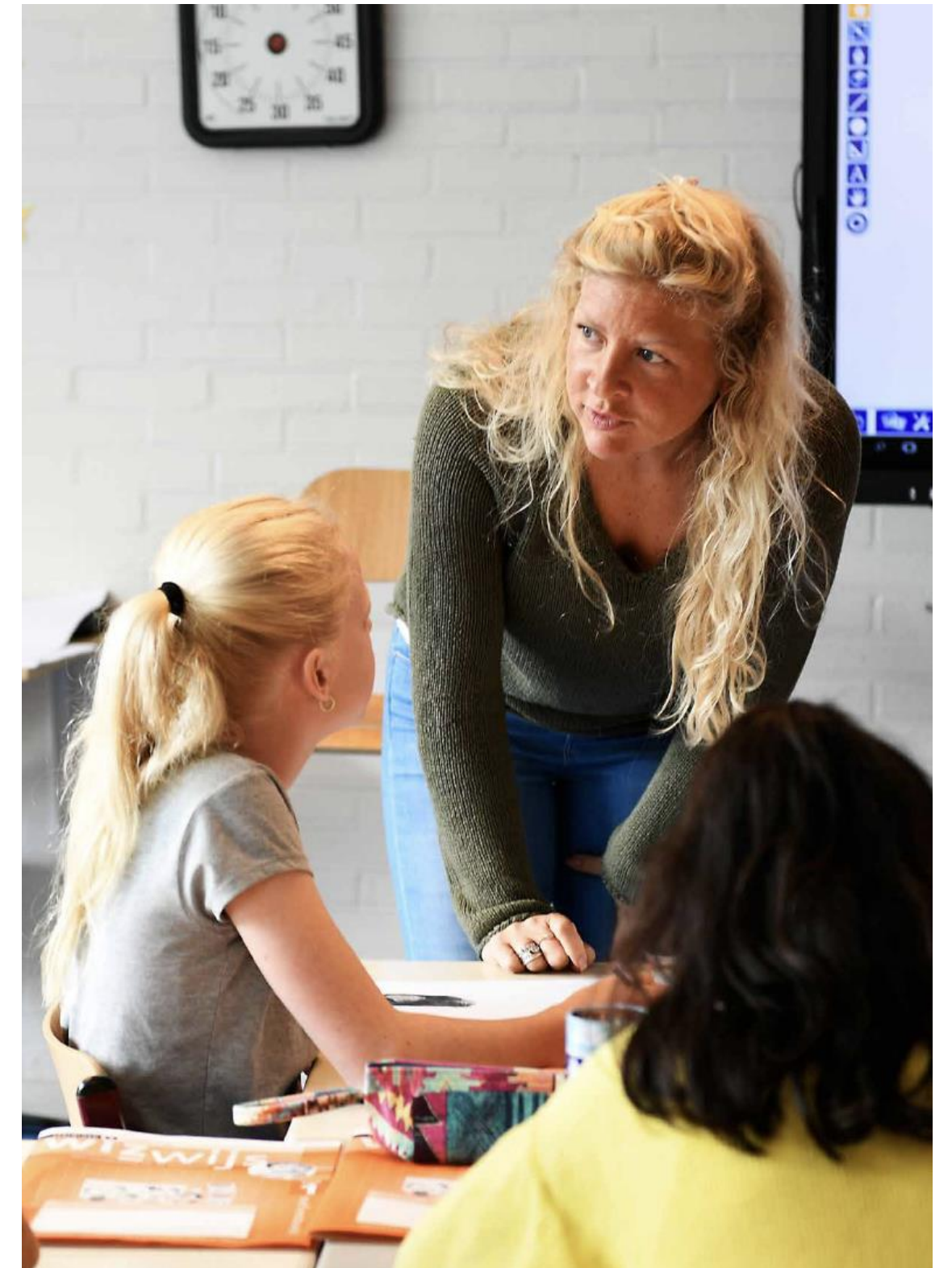
Hoofd bieden aan lerarentekort

Spoor 1: onderwijsaanbod

Beperking onderwijsinhoud

Beperking onderwijstijd

***solidariteitsprincipe**: scholen met relatief veel sociaal kwetsbare leerlingen ontzien?

Hoofd bieden aan lerarentekort

Spoor 2: Organisatie van het werk in scholen

Onderwijs geven en ontwikkelen onder alle omstandigheden voorbehouden aan bevoegde leraren.

Leraren worden ondersteund en ontlast *in* en *naast* de les.

Andere activiteiten en werkzaamheden in de school door andere professionals (criteria). Sommige activiteiten door vrijwilligers/ouders.

***Solidariteitsprincipe**: netwerken delen van organisaties, bedrijven, vrijwilligers, professionals.

Geen handelingsoptie: digitale technologie

onderwijsraad

Want

- inzet van (intelligente) digitale technologie is niet arbeidsbesparend, vraagt juist extra werk en aandacht van leraren.
- sociaal kwetsbare leerlingen profiteren minder van digitaal onderwijs, ondervinden er nadelen van (digitale kloof).

Vragen en in gesprek ...

Wat gebeurt al; waar kan op worden doorgebouwd?

Wat is kansrijk, wat zijn struikelblokken?

Wat is nodig voor gezamenlijke aanpak scholen en schoolbesturen, wat staat solidariteit / collectieve opgave van samen in de weg?

Prioritering: wat moet eerst door wie gebeuren?

...

onderwijsraad